

Concept deelverslag van het verhandelde in de Statencommissie Economie en Samenleving (ESA)

van 22-5-2026

betreffende Statenvoorstel inzake Afwegingskader herbestemde middelen VDLNedcar

Statenkenmerk

G-26-008

Maastricht

22-5-2026

De voorzitter: Dames en heren, wij gaan verder met het volgende agendapunt. Dat is het Statenvoorstel inzake afwegingskader herbestemde middelen VDL Nedcar. Provinciale Staten hebben op 7 november ingestemd met het herbestemmen van middelen uit de bruteringsreserve gebiedsontwikkeling VDL Nedcar. € 10 miljoen wordt ingezet voor de herpositionering van de VDL-site en € 5 miljoen gaat naar extra natuurcompensatie en verbetering van de leefbaarheid. Via amendement 201 Depondt com suis zijn daarnaast extra middelen gereserveerd voor innovatie in Limburg. Het bijbehorende bestedingsvoorstel en afwegingskader ligt nu ter besluitvorming voor aan PS. We behandelen het voorstel in twee termijnen met een maximale spreektijd per fractie in eerste termijn van drie minuten. En dan start ik dit keer andersom bij de VVD en dat is dan de heer Maillé.

De heer Maillé (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, wat ons betreft is het stuk dat vandaag voorligt een goed stuk. We weten natuurlijk met zijn allen wat de geschiedenis is van de ontwikkelingen bij VDL. Over de anterieure overeenkomst, die inmiddels afgewikkeld is, zijn we door het College geïnformeerd. Ja, er ontstond natuurlijk een nieuwe situatie. Ik denk dat de manier waarop daar nu invulling aan gegeven is de juiste manier is, dat die aansluit bij onze ambities. We hebben het over een bedrag van € 15 miljoen waarvan € 5 miljoen voor natuurcompensatie en € 10 miljoen voor de verdere ontwikkeling. En daar zetten we met name in op deftech. Wat ons betreft is dat een goede ontwikkeling. Dat ligt ook in het verlengde van de ambitie die wij als Staten hebben uitgesproken om welwillend te staan tegenover de komst van Defensie. Dit ligt in het verlengde van de Limburg Defensie Agenda. En wat ons betreft geeft dat ook een goede interpretatie aan het gevoel van urgentie van veiligheid, wat wij enorm belangrijk vinden. Het gevoel van we willen als Europa, als Nederland zijnde, autonoom zijn. En daar willen we onze bijdrage aan leveren. Ook wat onze veiligheid betreft. Dat kan een grote spin-off hebben voor de rest van Limburg. Het innovatievermogen kan ook vergroot worden. Er ligt een kader dat ook nog wel voldoende speelruimte biedt om daarmee om te kunnen gaan. Dus wat ons betreft is dat in feite een hamerstuk. De enige vraag die ik nog wel heb, heb eerder al gevat in een set schriftelijke vragen. En toen liet ik in feite het proefballonnetje op van, joh, moet de site daar niet gewoon een vijfde campus worden? Moet dat geen defensiecampus worden? En dat was echt een gedachtenspinsel, ik wil absoluut niet, althans niet op dit moment, dat dat ondergebracht wordt in de Brightlands-structuur of dergelijke. We moeten onze campus eerst maar eens goed op de rit krijgen en doorgaan op de voet die wij hebben ingezet. Maar ik vind het wel interessant, en ik zou daar graag een reflectie op krijgen van de Gedeputeerde van hoe zorgen wij nu, los van het kapitaal, dat we daarvoor de aanpalende ontwikkelingen gebruiken. Dat we juist defensie ook daar op de kaart zetten en gaan we ook het gesprek met VDL aan om juist ook te zorgen dat het onderwerp defensie eigenlijk ook het podium krijgt dat ons betreft ook passend zou zijn gezien de urgentie die wij ook echt voelen. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Hanegraaff van het CDA.

De heer Hanegraaff (CDA): Ja, dit stuk heb ik wel uitgebreid gelezen, alhoewel het stuk van mevrouw Depondt is. We zijn in hoofdlijnen zeer positief over dit voorstel. Ook wij, net als de VVD, zijn groot voorstander van ja, het versterken van de deftech-industrie in Limburg. Het gaat over verantwoordelijkheid pakken in de wereld die in brand staat. Maar het gaat ook over economische kansen. Er komt heel veel geld vrij en ik denk dat het goed is als we daar mee bezig zijn. We hebben wel een aantal vragen. Ten eerste als het gaat om het inzetten van die € 10 miljoen. Dus voor economische ontwikkeling en innovatie. Dan willen wij wel dat het echt gaat naar innovatie en dat soort zaken. En dat het niet de bedoeling is dat het bijvoorbeeld gaat naar het verplaatsen van bestaande activiteiten. Dus kan de Gedeputeerde ons dat toezeggen? Heeft hij dat al een beetje gedaan met zijn hoofd, maar misschien ook nog woordelijk? Als ik dan bijvoorbeeld ... Als het gaat om de concrete acties, dan kijk ik bij bladzijde 11 waar wat bedragen als voorbeelden zijn genoemd. Dus wat mogelijke activiteiten zouden kunnen zijn. Ja, ik vond die wel een beetje veel neigen naar die zachte kant. Dus bijvoorbeeld dat er mogelijk € 2 miljoen aan kwartiermakers uitgegeven zou kunnen worden. Dus drie kwartiermakers en veel evenementen en virtuele innovatie. En als je dat optelt zit je al bijna aan de helft van het bedrag. Ik snap dat het voorbeelden zijn en er staan ook harde voorbeelden in. Ik hoop alleen wel dat het College enigszins in de gaten houdt dat ik teleurgesteld zou zijn als het op die manier uiteindelijk uitgegeven zou worden. En wordt de helft van het bedrag voor mensen die de deur dan langsgaan. Maar dat het toch meer richting die harde kant gaat. Dus dat is een tweede punt. Dan een punt over, het is prachtig dat zowel de Provincie als VDL ...

De voorzitter: Ik onderbreek u even, want mevrouw Smeets heeft een vraag voor u.

Mevrouw Smeets (SP): Ja, heel misschien gaat meneer Hanegraaff daar nu op verder. Maar ja, hij begon namelijk over VDL. En ik weet van mevrouw Depondt, ook naar aanleiding van het amendement waarbij we met elkaar gesproken hebben dat de begunstigden van de middelen, zeg maar in uw ogen niet per se VDL moest zijn. We hebben schriftelijke vragen gesteld, of technische vragen. Die zijn beantwoord. Daaruit blijkt dat het College ook nog wel voornemens zou zijn, zeg maar, om eventueel een bijdrage te leveren aan VDL zelf. Wat vindt u daarvan?

De voorzitter: De heer Hanegraaff.

De heer Hanegraaff (CDA): Ja, kijk, de bedoeling is niet ... De reden dat wij, of het CDA zei, dat het geld niet naar VDL moest gaan is dat wij niet ..., dat wij wilden voorkomen dat het geld naar de site zelf gaat, dus in de zin van dat de waarde van de site zelf omhooggaat met provinciegeld en dat dat dan ten gunste gaat van ... Dat is tenminste hoe ik het begrepen heb. Kijk de bedoeling ... We blijven er voor staan dat het merendeel daar niet voor bestemd is. Maar goed, ik heb de vragen niet. Misschien moet ik eerst even de vragen lezen voordat ik antwoord geef. Ik beloof dat voor de tweede termijn. Dat lijkt me verstandig. Ik kijk dan naar het tweede gedeelte. Als het gaat over de € 10 miljoen die VDL ook gaat uitgeven. Daar staat eigenlijk niets over wat daar de afwegingskaders zijn of wat daarover is afgesproken waar die investeringen dan naartoe gaan. Kunnen zij bijvoorbeeld ook rendabele investeringen daarin meetellen? Dus wat betekent die € 10 miljoen dan in relatie tot onze € 10 miljoen? Wat zijn daar voor afspraken over gemaakt? Dan als het gaat over, laten we zeggen, het natuurgedeelte, dat er extra inzet op natuur is, en met name het behoud ervan, kan ik zeker steunen. Ik ben zeker niet de grootste

natuurliefhebber. Maar zelfs ik zag dat de compensatie hier wel heel erg mager was. Dus goed dat dat gecompenseerd gaat worden. En als het dan gaat ... O, ja, dat is nog wel een fundamentele vraag, dat de leefbaarheidsmiddelen voor Echt-Susteren en Sittard-Geleen in stand blijven, er blijft geld heengaan. Maar het idee was natuurlijk dat er forse ruimtelijke impact tegenover stond in de ontwikkeling. Dat was het idee dat je daarvoor gaat compenseren. Dus waarom is dit bedrag nog steeds in stand gehouden? Terwijl er eigenlijk helemaal geen ruimtelijke veranderingen zijn toegepast. Dat is voor ons een beetje onlogisch. Daar laat ik het bij.

De voorzitter: Dat was het meneer Hanegraaff? Ja? Oké. De heer Zeedzen voor de BBB.

De heer Zeedzen (BBB): Ja, dank u wel, voorzitter. Nou, de BBB was mede-indiener van het amendement waar dit voorstel betrekking op heeft. Dus het zou heel vreemd zijn als we daar nu een andere mening over hebben. Dus BBB is positief over de inzet om de VDL-site toekomst te geven. Nieuwe maakindustrie, innovatie en werkgelegenheid zijn belangrijk voor Limburg. Ook de koppelingen van kennisinstellingen, campussen en mkb kunnen kansen bieden. Maar de andere kant is dat dit geen gratis geld is. Dit geld valt vrij, maar is gewoon een publiek middel dat ooit voor een specifiek doel was gereserveerd, net zoals mijn collega naast mij hier net aanhaalde. En BBB is nog steeds van mening dat het een zuiverder route was geweest voor vrijval aan de algemene reserve of algemene middelen en daarna via de reguliere P&C-cyclus. Ik bedoel, laat dit geen precedent zijn voor de toekomst. In dit geval begrijpen we het, maar we vinden het nog steeds niet de voorkeursroute. Dan de volgende vraag die ik heb, even kijken ... We zien ook passages staan waarbij mandaat op sommige zaken wordt gegeven met een achterafgoedkeuring door PS in plaats van voorafgaande besluitvorming. En onze vraag is waarom daarvoor gekozen is. En past dit nog steeds binnen het budgetrecht dat wij als PS hebben? Daarnaast, hoe verhoudt dit afwegingskader zich tot BFF, LIOF en andere bestaande innovatie- en investeringsinstrumenten? Gaat dat elkaar niet in de weg lopen? Ik kan me herinneren dat binnen BFF ook deftech genoemd is als mogelijke investering. En daaruit volgend, hoe voorkomen we stapeling of dubbeling van financiering, daar waar dat niet wenselijk is in ieder geval? En is dit voorstel primair een instrument voor herontwikkeling van de VDL-site of echt voor een breder deftech- en start-upbeleid, naast BFF? Laatste vraag om af te sluiten. Aan het CHILL project is al een kleine € 1,4 miljoen subsidie verstrekt die ten laste komt van het bedrag. En daarbij geeft GS aan dat dit is getoetst aan de criteria van dit afwegingskader. Alleen dat afwegingskader was op dat moment nog niet goedgekeurd. Dus ik vraag ook GS om daar even op te reflecteren.

De voorzitter: De heer Maillé heeft een vraag voor u.

De heer Maillé (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ik had nog een vraag aan de heer Zeedzen. En ik krijg de indruk dat de heer Zeedzen de suggestie wekt dat het bedrag waar we nu met elkaar over spreken ook makkelijk had kunnen terugvloeien naar de algemene middelen. Maar ik denk dat we met elkaar wel in herinnering moeten brengen dat dit ook wel het resultaat is van de afwikkeling van de anterieure overeenkomst. Is de heer Zeedzen dat met mij eens?

De voorzitter: De heer Zeedzen.

De heer Zeedzen (BBB): Ja, dat klopt. Maar het een sluit het ander niet uit. Een anterieure overeenkomst voor doel A vervalt en dan komt er een doel B, wat toevallig op dezelfde site is, maar daar houden de overeenkomsten ook op. Dus, ik zie het probleem niet.

De voorzitter: Vervolg vraag van de heer Maillé.

De heer Maillé (VVD): Ja, volgens mij, voorzitter, steekt het juridisch anders in elkaar, maar het is misschien goed om daar reflectie van de Gedeputeerde op te vragen.

De voorzitter: Dat was geen vraag. Mevrouw Smeets heeft wel nog een vraag voor de heer Zeedzen.

Mevrouw Smeets (SP): Ja, dat klopt, voorzitter. Ik was ook mede-indiener van het amendement. En u refereert er net aan dat we € 2,5 miljoen beschikbaar hebben gesteld bij de vorige begroting. Daarover hebben we ook de vraag gesteld aan de Gedeputeerde van het College om dat goed te verantwoorden in dit voorstel. Dat is met een mededeling portefeuillehouder gedaan, waarbij inderdaad € 1,7 miljoen verantwoord is aan CHILL. Maar het overige deel is niet verantwoord. Wat vindt u daarvan?

De voorzitter: De heer Zeedzen.

De heer Zeedzen (BBB): Nou, dat is exact in mijn passage, waaraan ik refereer, dat we eigenlijk achteraf gaan goedkeuren. En ik bedoel, dat is niet om de vraag te openen of dit een goede besteding van het geld is. Maar het is binnen ons budgetrecht gewoon niet de manier om dat zo te doen. Dat ben ik met mevrouw Smeets eens.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is mevrouw Smeets aan het woord.

Mevrouw Smeets (SP): Ja, dank voorzitter. Allereerst, de SP begrijpt heel goed dat er gezocht wordt naar een nieuwe toekomst voor de VDL-site in Born. Niemand wil leegstand, verlies van werkgelegenheid of stilstand in de regio. En toch is dat gebeurd. Maar juist daarom moeten we kritisch kijken naar de richting die nu gekozen wordt. Want wat hier voorligt is geen breed toekomstplan van Limburg maar een keuze om publiek geld steeds nadrukkelijker richting de defensie-industrie te sturen. Volgens het voorstel wil het College prioriteit geven aan projecten die bijdragen aan de zogenaamde deftech- cluster in Limburg. Daarmee wordt de defensie-industrie gepresenteerd als motor voor innovatie, werkgelegenheid en economische groei. Maar de SP vindt dat een gevaarlijke en vooral kortzichtige keuze. Voorzitter, ik wil daar ook gewoon eerlijk over zijn. Ik heb daar ideologisch moeite mee. Omdat ik simpelweg niet geloof in een noodzaak van deze voortdurende militarisering van onze economie en ook samenleving. En natuurlijk moeten we veiligheid serieus nemen. Maar veiligheid gaat wat ons betreft niet alleen meer over meer defensie-uitgaven en al helemaal niet over de afbraak van sociale voorzieningen. Veiligheid gaat ook over diplomatie. De rechtsorde bewaken, internationale samenwerking, bestaanszekerheid, energieonafhankelijkheid en hechte gemeenschappen. En dat mist, wat mij betreft, volledig in dit voorstel. De SP wil niet dat Limburg economisch afhankelijk wordt van de industrie die uiteindelijk draait op internationale spanning en militaire opschaling. Maar los van die principiële bezwaren heb ik ook grote vraagtekens bij hoe effectief deze investering eigenlijk is. In dit voorstel wordt gedaan alsof investeringen in de defensie-industrie een enorm economisch rendement opleveren. Maar eerlijk gezegd vind ik dat een

buitengewoon ongeloofwaardige claim. Zelfs het Centraal Planbureau is er namelijk veel terughoudender over. In een recente analyse over hogere defensie-uitgaven concludeert het CPB namelijk dat de macro-economische effecten beperkt zijn. En dat zulke investeringen economisch lang niet zoveel opleveren als vaak wordt gesuggereerd. Ten aanzien van de reeds € 2,5 miljoen beschikbaar gestelde middelen, waar ik het net ook over had, hebben we zicht op die € 1,7 miljoen. Maar waar wordt nou de rest van het budget voor ingezet? In het nieuwe besluit vraagt u ook aan ons mandaat voor investeringen en subsidie en projecten waar u slechts kaders van schetst. Ook weten we niet hoeveel banen het zal opleveren. Ik heb die vraag ook aan u gesteld in mijn technische vragen. En sterker nog, waar we eerder nog dachten dat VDL niet de begunstigde kon zijn, kan dat nu opeens wel. Ook weten we op basis hiervan niet of onze innovaties en investeringen bijdragen aan strategische autonomie of de wapenindustrie van andere grootmachten. Voorzitter, mijn tweede grote zorg is dat wij ons hiermee voor lange tijd vastleggen op een defensiecluster in Limburg. Alsof de huidige geopolitieke situatie, en laten we het hopen van niet, permanent is. En dat is precies waarom de SP vraagtekens zet bij het langetermijnperspectief van deze keus. Want als overheid moet je investeren in sectoren waarvan je weet dat ze maatschappelijk nodig blijven, ongeacht geopolitieke grilligheid. Waarom investeren we niet veel steviger in zaken waarvan we zeker weten dat ze over 20 of 30 jaar cruciaal zijn? In duurzame industrie en energietransitie en in betaalbare woningen, in openbaar vervoer, in zorginnovatie en onderwijs? Maar vooral in diplomatie en internationale samenwerking. Op welke manier draagt het College bij aan diplomatie en internationale samenwerking? Voor ons is het veel logischer te werken aan vrede in plaats van het bijdragen aan industrie die gebaseerd is op onrust en permanente bewapening. En daar zal ik het voor nu bij laten, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Jetten. O, nee, voordat ik dat ga doen heeft de heer Hanegraaff nog een vraag voor u.

De heer Hanegraaff (CDA): Ja, ik zal niet ... Nee, ik zal niet ingaan op de ideologische positie die ik wel behoorlijk naïef vind. Maar goed, dat staat hier even los van. We kunnen die discussie op een ander moment natuurlijk voeren hoe belangrijk vrede is voor eigenlijk al die andere voorwaarden die net genoemd zijn, maar goed. Op het punt dat u aanhaalde sloeg ik wel aan. U haalt het rapport aan dat aangeeft dat investeringen in defensie absoluut niet altijd de economische waarden halen die beloofd worden. Nou, dat klopt. Alleen het punt is, dan worden alle defensie-uitgaven daarin meegenomen, terwijl het hier specifiek gaat om innovatie. En dan is natuurlijk de logica niet meer waar, hè. Want de logica als je gaat investeren in innovatie voor defensie, ja, die gaat natuurlijk wel degelijk ook economisch wat opleveren. Dus het is een beetje flauw om die link te maken. Kijk, ik snap als je zegt: als we gaan investeren in militairen dan heeft dat geen economische waarde. Maar natuurlijk in innovatie, en dat heeft natuurlijk wel een economische waarde, en dat is ook één van de redenen dat we dit doen. Dus die claim, ja, stelt u die nog steeds zo hard? Of denkt u van ja, oké, daar heeft de heer Hanegraaff misschien wel een punt?

De voorzitter: Mevrouw Smeets.

Mevrouw Smeets (SP): Kijk dat u een punt heeft bij investeren in innovatie, dat dat voordeliger is dan investeren in militairen, dat ben ik helemaal met u eens. Er wordt in dit stuk echter gezegd dat de multiplier zeven tot acht kan zijn. Nou, dat is nergens onderbouwd. Dus ik zou dan heel graag willen

weten op basis waarvan wij dit met elkaar concluderen? En volgens mij kun je dat alleen maar volgen als ik dit zo zeg.

De voorzitter: Geen vervolgvraag. Prima. Dan geef ik het woord aan mevrouw Jetten van GroenLinks.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik denk dat meneer Hanegraaff nu nog een naïeveling krijgt. Maar mijn voorganger heeft aardig het gras voor mijn voeten weggehaald. Dus ik zal proberen dubbelingen te voorkomen. Ja, wij zien dat de Provincie met deze middelen wil inzetten op innovatie en nieuwe economische ontwikkelingen. Begrijpelijk, dat snappen wij helemaal. Toch hebben wij een aantal vragen. En nogmaals, ik zal proberen de dubbelingen weg te laten. Ja, waar wij ons zorgen over maken ... Wij vinden ook echt dat publieke middelen niet vooral private belangen dienen. En ook daar die zorgen dat er nu toch geld naar VDL gaat. Zeker als GroenLinks hebben wij een enorme kater aan het verhaal met VDL overgehouden. Dus dat is oprecht een zorgpunt en hoe gaan we dat borgen? En als we naar defensie kijken, dan willen we ook zeker weten dat het hier gaat om civiele innovatie en niet om defensie. Dat vinden wij heel erg belangrijk. Wat wij ons ook afvragen is waarom moet nou juist deze sector provinciale steun nodig hebben? Volgens mij als defensie iets niet heeft is het een gebrek aan geld. Dus ook daar de vraag van waarom moeten we daar ons provinciaal geld op inzetten? Ja, en daar inderdaad als gevolg ook die deftech-focus, want waarom kiezen we expliciet voor een defensiecluster, en is daar echt publiek geld voor nodig? Dan de verdeling van € 5 miljoen over natuur en leefbaarheid. Ik zie daar geen afweging van. Wat is voor natuur en wat is voor leefbaarheid? Maar misschien heb ik wat gemist. Hoe is dat verdeeld of is dat niet verdeeld? Ja, dan inderdaad de democratische controle. Wij vinden dat GS hier wel heel erg veel ruimte krijgt en dat PS pas achteraf betrokken wordt. Dus ook daar zit een zorgpunt. En tot slot, toen ik het Statenvoorstel las, bij risico staat 'geen risico's.' Als GroenLinks vinden wij dit best wel een dynamisch en onzeker traject. Maar er worden geen risico's benoemd en wij zien die wel degelijk. Dus hoe zit dat? Afgerond, voorzitter, wij zien kansen en innovatie, maar wij willen echt scherp zijn op die publieke meerwaarde, de duurzaamheid en ook die democratische controle.

De voorzitter: En de heer Hanegraaff heeft een vraag voor u.

De heer Hanegraaff (CDA): Het gaat niet over de naïviteit, hoor. Nee, een vraag over, u maakt terecht de constatering dat er geen gebrek is aan geld voor defensie. Daar ben ik het helemaal mee eens. Maar dat is toch juist de reden, zoals het CDA het in ieder geval ziet, om te investeren in innovatie, zodat je ook de gelden die vrijkomen, naar Limburg kan trekken. Dus je zorgt er nu voor dat er start-ups komen, innovatieve bedrijven, zodat, als de Europese Unie de landelijke overheid al die subsidies gaat geven, we ervoor zorgen dat er van dat geld, die investeringen in defensie, ook wat bij ons kan landen, hè. Dit gaat dus niet over het ideologische standpunt, maar dit gaat mij echt over, laat ik zeggen, meer het businessmodel dat er achter zit, wat u ook ter discussie stelde. Dus kunt u daar misschien nog iets over zeggen? Via de voorzitter, excuses.

De voorzitter: Mevrouw Jetten.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Via de voorzitter, natuurlijk. Ja, ik snap dat, maar nogmaals waarom moet je daar publiek geld in steken? Dus dan als lokkertje, als investering om inderdaad er veel meer uit

te halen. Maar waaruit blijkt dat? En ik zie de risico's niet benoemd. Dus voor hetzelfde geld krijg je dat allemaal niet. En die afweging, dat afwegingskader, zou ik heel graag terug willen zien in dit voorstel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Kraa van de Partij voor de Dieren.

De heer Kraa (Partij voor de Dieren): Ja, dank u wel, voorzitter. Voorzitter, voor de uitbreiding van VDL is destijds een deel van het Sterrebos gekapt. Een waardevol en oud bos met hoge ecologische waarden. In dat bos leven soorten als vleermuizen, dassen, bosuilen en spechten en talloze insecten die afhankelijk zijn van oude bomen. Holtes, dood hout en een rijk bodemleven. Een compleet ecosysteem is hier opgeofferd voor economische beloften die achteraf veel minder zeker bleken dan voorgespiegeld. Tijdens de infosessie over actieve soortenbescherming in april werd er gesteld dat iedere euro die we investeren in natuur er twintig oplevert. Toch wordt er niets gezegd over de ontwikkelingen en kansen die additionele natuur ons zouden kunnen opleveren. Waarom niet? Natuur wordt gezien als een kostenpost. Maar dat is het natuurlijk niet. Investeren in natuur is niet alleen goed voor het milieu en het klimaat, maar ook voor onze directe leefomgeving, economie en samenleving. Meer natuur verbetert per definitie de leefbaarheid. Zou het daarom niet logischer zijn, gezien de kap van het Sterrebos, om deze € 5 miljoen alleen aan natuur uit te geven. En op basis waarvan en hoe wordt de afweging eigenlijk gemaakt tussen additionele natuur en het verbeteren van de leefbaarheid? Het lijkt alsof initiatieven en projecten zich spontaan moeten gaan aandienen. Projecten ter verbetering voor leefbaarheid zijn makkelijker uit te voeren dan extra natuur. Heeft GS een verdeling van deze € 5 miljoen over natuurontwikkeling en leefbaarheid bepaald? Of wordt het wie het eerst komt wie het eerst maalt? Hoe garanderen we dat de € 5 miljoen ook daadwerkelijk wordt uitgegeven aan de additionele natuur, dan wel leefbaarheid en dat het niet op de plank blijft liggen of in de algemene reserve belandt? Er wordt geschreven over het zoeken naar natuurinclusieve extensieve biologische landbouw waarbij stroken natuur en of landschapselementen ontwikkeld worden. Wordt hiermee bedoeld dat het ontwikkelen van natuurinclusieve landbouw ook gezien wordt als natuurontwikkeling of alleen de stroken rondom deze landbouw? En wie kan het initiatief nemen om een project uit te voeren binnen de € 5 miljoen? En waar is de straal van zeven kilometer in relatie tot additionele natuur op gebaseerd? Waarom staat er: 'Kan worden gedacht aan ...'? Voorzitter, wat de Partij voor de Dieren betreft is het helder. De extra middelen moeten in de eerste plaats worden ingevuld met maximale additionele natuur om onze eigen leefbaarheid en die van de dieren te beschermen en te versterken. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan de heer Van Est.

De heer Van Est (50PLUS): Dank u wel, voorzitter. Hopelijk een minder naïeve bijdrage van 50PLUS. Dank voor het Statenvoorstel. Maar 50PLUS vraagt zich eigenlijk af wat we met dit voorstel moeten. Sinds de sluiting van VDL in Born wordt er de hele tijd gepraat over welke mogelijkheden er zijn om de bedrijvigheid in de fabrieksruimtes te hervatten. Maar als je in de media zoekt dan blijft het toch wel erg stil op dit gebied. We horen dat men druk bezig is en we lezen iets van intentieverklaringen. Maar we zien niet direct iets concreets of hebben wij als 50PLUS iets gemist? En met name in de defensiesector, dan zou je toch zeggen dat het alle hens aan dek zou moeten zijn. Waarom zien en horen we niets? Wachten we eerst tot er vredesakkoorden tussen Iran en de VS en tussen Rusland en Oekraïne zijn voordat we gaan beginnen? Vanuit dit kader zie ik dit Statenvoorstel als een beschrijving van welke mooie kandidaat-bruid wij hier in Limburg hebben liggen voor de deftech-industrie. En eerlijk gezegd geloof ik ook wel dat

dat het geval is. Maar wat is de status van deze kandidaat-bruid? Is ze al begonnen met vlechten? Staat het profiel van deze bruid al op de datingsite? En zo ja, zijn er al positieve reacties? Of is er sprake van een serieuze relatie en is er wellicht een bruidegom in zicht? De indruk wordt gewekt dat er wel iets is, maar als dit niet het geval is dan vraagt 50PLUS zich wel af wat de meerwaarde is van dit Statenvoorstel. Nog één vraag, op pagina 8 staat ergens dat de gemeenten Echt-Susteren en Sittard-Geleen worden geraadpleegd. Hoe zwaarwegend moeten we dit raadplegen zien in het overgrote deel van de gemeenten ten aanzien van dit. Want raadplegen is, ja, we luisteren en we gaan door, maar hoe zwaarwegend wordt dit door het College gezien? Graag uw reflectie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. En tot slot de heer Meulenberg van D66.

De heer Meulenberg (D66): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, D66 ziet dat de Provincie een antwoord probeert te formuleren om een grote regionale economische verandering binnen Limburg vorm te geven. Ik heb zelf gestudeerd in Diepenbeek. En ik heb het geval van Genk meegemaakt en ik zag hier eigenlijk hetzelfde gebeuren. Dus dit vraagt echt wel om een nieuwe toekomstvisie voor de site en ook voor de Euregio als geheel. In het voorstel lezen wij dat er best wel wat zaken terugkomen waar wij best tevreden over zijn. Zo lezen we dat Gedeputeerde Staten wil inzetten op innovatie, samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven en ook inzetten op goede en toekomstige werkgelegenheid. Daar merken we wel een aantal zaken bij op en een aantal vragen daarbij. Ten eerste. De Gedeputeerde vraagt best een ruim mandaat, eigenlijk om middelen flexibel toe te passen. Hierdoor kan er snel gehandeld worden. Echter, kan dit ook ten koste gaan van de controlerende rol van Provinciale Staten. Vanaf wanneer is de Gedeputeerde van plan om significante veranderingen aan Provinciale Staten terug te koppelen? En wat noemt de Gedeputeerde dan ook significant? Hoe kunnen we voorkomen dat er geen carte blanche wordt gegeven voor de herontwikkeling van de site, maar dat Gedeputeerde en PS hier inspraak over krijgen? Ten tweede. Wat ik ook al links en rechts hoorde is dat het voorstel best lijkt geschreven op de grotere bedrijven. Echter zien wij eigenlijk ook best een grote rol voor het mkb en start-ups en scale-ups. Hoe worden deze meegenomen in de samenwerking? Ten derde, de omgeving, en mijn collega hier refereerde daarnet ook al aan, heeft best lang geleden onder het VDL en de situatie daar omheen. Dat gaf jarenlang spanningen, economische groei enerzijds en natuur en inwoners aan de andere kant. Is Gedeputeerde het dan ook eens dat inwoners ook een stem verdienen in deze vernieuwing van de site? En zo ja, hoe ziet de Gedeputeerde dit voor zich? Tot slot. De defensie-industrie is relatief nieuw in Limburg. Het kost tijd en energie om gekwalificeerd personeel te krijgen. En het lijkt ons dan ook heel mooi om dit juist op die plek vorm te geven. Weliswaar misschien kleinschalig met één of twee opleidingen. Maar mbo mechatronica vanuit Defensie zou hier bijvoorbeeld een fantastisch mooie plek zijn. Is Gedeputeerde hiervoor bereid om met de opleidingen en kennisinstituten in gesprek te gaan om te kijken om deze hier op deze plek te krijgen? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan het College. Het College heeft 22 minuten voor de beantwoording van uw vragen. Maar ik schat zo in dat dat niet echt nodig gaat zijn.

Gedeputeerde Satijn: U daagt me uit. Ik neem de uitdaging aan, sportief als we zijn op deze vrijdagmiddag om kwart voor zes. Voorzitter, dank. Ik denk dat het bekend is dat, zeker als het gaat over industrie, als het gaat over de defensie-industrie als zodanig ... Want dit is niet het enige dat wordt ontwikkeld op de site in Born, laten we ook duidelijk zijn. Dat plan bestaat uit meerdere elementen dan

alleen defensie, laten we daar ook helder over zijn. Daar zijn deze middelen ook voor bedoeld. Moge duidelijk zijn dat daar kansen liggen, zeker na al datgene wat ook door u, diverse fracties hier, is geschetst. Wat we niet moeten vergeten is dat het startpunt van dit gesprek, en ook van de budgetten waar we het met elkaar over hebben, is toch het afhechten van een overeenkomst die we ooit met elkaar hebben gesloten. En laat ik dat nog maar eens een keer heel voorzichtig zeggen, die zijn niet altijd in het voordeel van de Provincie Limburg gesloten. En dat we die afwikkeling op een goede manier met elkaar aan het doen zijn. En daarin ook een aantal voorstellen doen die we ook al eerder in de Staten besproken hebben. En er was veel gevoel, het College heeft veel gevoel bij de diverse ideologische beelden die er kunnen bestaan bij fracties rondom een deel van de industrie die zich ontwikkelt bij Born. Daar heb ik alleen maar veel respect voor. Laat ik dat ook hier uitspreken. Daar hebben we wel voor een deel mee te doen. Zo simpel is het ook. We hebben dus met elkaar een traject te lopen waarin we wel degelijk zien, ik ga toch even naar de huwelijkskandidaten van de heer Van Est, waar we natuurlijk als College, en uw Staten zijn daarover geïnformeerd, op enig moment een mooi aanbod, propositie gedaan hebben aan het Rijk daar waar het gaat over Defensie in relatie tot de Provincie Limburg. En die relatie kijkt niet alleen vooruit, die relatie kijkt ook achteruit. In die zin, de Provincie Limburg is een heel rijke provincie als het gaat over de historie met Defensie. Dat is gewoon een feit. We herbergen hier de belangrijkste NATO-hoofdkwartieren die zeker op dit moment heel druk zijn met alles wat er speelt in de wereld. We hebben een vliegbasis in het noorden van de provincie waar een aantal uitbreidingen plaatsvinden. Dat heeft ook wel in de media gestaan. Die van rond de 600 mensen naar 2.000 mensen gaan. Dus we hebben ook als Provincie gezegd dat we de ontwikkeling van defensie dermate interessant vinden omdat het uiteindelijk gaat over een stukje weerbaarheid van ons allemaal. En daar hebben we ook als Provincie een rol in te spelen en niet alleen het Rijk.

Terugkomend op die anterieure overeenkomst die we hebben ontbonden, als ik het zo mag zeggen, daar zat een aantal voorwaarden aan. Die voorwaarden ziet u ook vertaald in het voorstel. Vandaar dat het voor u af en toe misschien wat kunstmatig lijkt. Maar dat zijn wel de voorwaarden op basis waarvan wij hebben gezegd dat als wij dit met elkaar gaan doen dan zijn we in ieder geval van die overeenkomst af. En dat was ook wel een inzet van uw Staten, als ik het goed heb begrepen. En dat heb ik volgens mij ... Als we het hebben over de industrie zelf... Laat absoluut duidelijk zijn, en dat heb ik ook al eerder gezegd, ook in de diverse commissies en Staten, er gaat geen euro naar de defensie-industrie zelf. Wij gaan als Provincie Limburg niet investeren in de defensie-industrie. Dat gaat ook niet, want daar zal het Ministerie van Defensie echt iets van gaan vinden. Want het Ministerie van Defensie, op rijksniveau, is gewoon behoefte stellen daar waar het gaat over al datgene wat met defensie te maken heeft. Waar wij wel gebruik van kunnen maken, dat aanbod hebben wij ook gedaan, is hoe kunnen wij ook civiel meedoen in de ontwikkeling die op dit moment plaatsvinden op militair gebied. Met andere woorden, zijn er kansen die wij hebben als Provincie Limburg, met alles wat wij doen, dank u wel ... O, kijk.

De voorzitter: Dan ga ik ondertussen mevrouw Smeets de mogelijkheid geven om een vraag te stellen.

Mevrouw Smeets (SP): Ja, dank voorzitter. Ja, ik hoor wat de Gedeputeerde zegt, hè. Alleen met een voorstel zoals dit, een investering die wij als Provincie doen, investeren we ook in de site VDL en dus ook per definitie in de ontwikkelingen die Defensie met VDL heeft afgesproken. U vermeerderd dus ook een beetje de waarde van de VDL-site. Dus ook voor Defensie. Dus indirect investeert u dus toch in defensie.

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Ja, kijk, ik vind wel als je met elkaar de wedstrijd speelt moet je goed spelen. Als je ideologisch iets vindt heb ik daar veel respect voor. Maar je kunt niet een provincie ontzeggen, dat is mijn beeld, dat als daar bijvoorbeeld innovaties plaatsvinden, op een snelheid die we nergens anders zien, en je ziet daar bijvoorbeeld dat een beroepsbevolking er interesse in heeft, dat er opleidingen zijn die daar interesse in hebben, dat je daar dan laat mee profiteren. En dat is wat er hier gebeurt. Ik heb net gezegd, er gaat geen euro, en dan even uw woorden gebruiken, in directe zin naar de defensie-industrie. Ik wilde aanhaken, voordat u mij die vraag stelde, op de opmerking van de heer Hanegraaff. En dat kan ik me nog goed herinneren want dat waren de woorden van mevrouw Depondt, we gaan ook niet investeren in de doorontwikkeling van het bedrijventerrein. Dat gaan we ook niet doen. Wij willen aanhaken op een mogelijkheid die daar plaatsvindt op een strategie-inzet van een bedrijf dat eerst andere plannen had in dat gebied. En nu kiest voor een andere invulling daarvan, waaronder voor een deel de defensie-industrie, of de deftech-sector. En dat is waarvan we hebben gezegd dat we daarop willen inzetten. En dus blijft het College bij haar standpunt, we blijven inzetten op innovatiemogelijkheden. En dat betreffen innovatiemiddelen die plaatsvinden, mogelijk in de militaire context, maar waar wij civiel gebruik van gaan maken.

Dus ook als antwoord op de vraag van de heer Meulenberg. We hebben op dit moment enorm veel gesprekken met opleidingsinstituten in Limburg die willen aanhaken op dit soort ontwikkelingen. U heeft ook zelf kunnen lezen, daar refereerde mevrouw Smeets al eerder aan, mededeling portefeuillehouder over het CHILL Excellence Center op de luchthaven. Wat met name gericht is op drone-ontwikkeling. En die drone-ontwikkeling vindt voor een deel ook plaats in Born. En zo zie je de kruisbestuiving die zal moeten kunnen plaatsvinden binnen onze provincie. Dus we zien dat ook bijvoorbeeld, en u noemde het zelf, de mechatronica-opleiding. We hebben toevallig gisteren of eergisteren het gesprek daarover gevoerd met Vista, die zien dat er in dat gebied een aantal ontwikkelingen gaan plaatsvinden. Dus die zeiden ook van kunnen wij niet beter onze krachten gaan bundelen, onze opleidingen gaan bundelen en kijken of we die kunnen laten aansluiten op al die ontwikkelingen die daar plaatsvinden? Dat zijn onze mbo'ers. Dat is de ruggengraat van onze economie, die geïnteresseerd zijn in allerlei ontwikkelingen die daar plaatsvinden. Dat betekent niet dat zij direct, laten we zeggen, militair operationeel worden. Maar dat betekent wel dat zij meekijken, mee kunnen doen in de innovaties die plaats kunnen vinden, rondom thema's die voor een deel een militair doel hebben en voor een deel een civiel doel hebben.

De voorzitter: Mevrouw Smeets heeft een vervolgvraag.

Mevrouw Smeets (SP): Ja, voorzitter, wij zijn natuurlijk niet tegen het creëren van werkgelegenheid, laat ik dat voorop stellen. Maar wat in dit stuk niet duidelijk is hoeveel arbeidsplaatsen er daadwerkelijk straks worden gecreëerd in relatie tot dit voorstel?

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Ja, dat is ook lastig aan te geven. Dat hebben we ook de vorige keer met elkaar besproken, want we willen dat inzetten om natuurlijk de ontwikkeling die plaatsvindt op dit moment rondom defensie. Dat is aan de voorkant heel lastig te zien wat er nou echt ging plaatsvinden. We zien steeds meer, ik kom even bij de heer Van Est uit, dat er steeds meer huwelijkskandidaten op de markt komen. Ik gebruik even uw eigen analogie. Er zijn al een aantal huwelijken gesloten. Die zijn ook

openbaar geweest. Vorig jaar in oktober zijn er een aantal contracten getekend met vestigingen in Born. Nou, ik zag laatst op het nieuws dat de heer Zelensky ook in Nederland was die ook met de heer Jetten een aantal contracten aan het sluiten was. Dat is wat er op dit moment allemaal speelt. Wat er niet gebeurt op dit moment, dat kan ik nu ook hier in het openbaar niet zeggen, is wat er natuurlijk allemaal op de achtergrond speelt aan militaire activiteiten, gelet op allerlei inrichtingen, ook hier in Nederland, maar ook in Born. Dus ja, de huwelijkskandidaten zijn op de markt, meneer Van Est. Een aantal huwelijken zijn gesloten en een aantal kandidaten lopen nog vrij rond. Dus een soort van ..., vroeger had je van die dansballen waar iedereen een beetje op een bankje zat en naar elkaar zat te kijken. En uiteindelijk gaan de armpjes over elkaar en dan gaat er iets ontstaan. En dat is nadrukkelijk wat er ook aan ontstaan is in Born. En dat komt ook omdat we met elkaar de keuze maken om dat daar mogelijk te maken. Dus aan de voorkant te zeggen van hier liggen contracten, teken ze maar en het gaat vanzelf goed komen, die situatie was er niet, die is er ondertussen steeds meer omdat een aantal partijen zich daar hebben gevestigd en ook willen gaan doorontwikkelen. Dat is wat er aan de hand is en dat komt ook steeds meer in het beeld, zoals de heer Hanegraaff dat graag wil, dat die innovaties daar plaatsvinden. Aangejaagd door de markt die dat heel graag wil. Aangejaagd door een vraag die er ook concreet ligt bij Limburgse bedrijven. Dus zijn opmerking daar waar het ging over van ik hoop niet dat we een aantal miljoenen uit gaan geven aan kwartiermakers, en... Dat is zeker niet de intentie. Wat wel de intentie is, en daar heeft bijvoorbeeld de LWV bijvoorbeeld al gebruik van gemaakt, dat ze een aantal evenementen organiseren in Born, met het Limburgse bedrijfsleven, met de Limburgse opleidingsinstituten om die bij elkaar te brengen en te zeggen welke kansen zien we hier voor het Limburgse mkb? En die zijn talrijk kan ik u vertellen. Daar wordt veel actie op ondernomen. Je ziet dat Defensie daar enorm enthousiast over is. Defensie is zich er ook van bewust dat het niet alleen gaat over militaire toepassingen maar ook, ja, zo noemen ze dat dan met een mooi Engels woord 'dual use', dus zaken die je zowel militair kunt gebruiken en civiel kunt gebruiken. En we zien dat de site in Born daar in toenemende mate stappen in maakt. Dat zien we bijvoorbeeld ook in de batterij-ontwikkeling. Dat is een andere lijn van VDL die we inzetten. In oktober vorig jaar is er ook bekend gemaakt dat er een giga fabriek komt, andere, maar dan batterijbouw voor drones. En dat betekent dus gewoon dat op dit moment in Born een hele productielijn staat voor het maken van batterijen voor drones. En dat zijn niet alleen militaire drones, dat zijn ook civiele drones. Ik was deze week op bezoek bij het Vista college en wat je ziet is dat daar ook gewoon de politie rondloopt vanuit andere delen in Nederland, die gewoon interesse hebben in het systeem dat aan het ontstaan is in Limburg. Je ziet gewoon dat in de tijd die achter ons ligt, met de beperkte financiële middelen die we hebben kunnen inzetten, we toch al de eerste stappen maken, naar dat innovatiecluster als ik het zo mag zeggen, zonder dat dat gelijk een investering is in defensie- technologie in de zin zoals mevrouw Smeets dat bedoelt. Dus ik ben eigenlijk heel optimistisch en eigenlijk ook enthousiast over de kansen voor Limburg. En niet alleen voor de Limburgse politiek als such. Maar meer voor de Limburgse mbo'er, voor de Limburgse hbo'er, maar ook voor de Limburgse bedrijven om in deze cyclus, en ik ben het helemaal met u eens, dat hier niemand in deze ruimte, tenminste zover ik iedereen goed ken, voor oorlog is. En iedereen is hier voor vrede. Maar soms moet je ook gewoon weerbaar zijn. En soms komt er ook een stukje industrie in je provincie waarvan je zegt dat je dat niet per definitie de meest sympathieke industrie vindt, bij wijze van spreken. Maar het levert wel kansen op waar we met zijn allen gebruik van kunnen maken. Daar moeten we, vind ik, en daar hebben we van u via diverse moties ook de opdracht toe gekregen, invulling aan geven. En dat doen we op deze manier. Er is geen sprake van dat wij direct investeren in defensieapparatuur of technologie. Dat gaan we niet doen, daar zijn deze euro's niet voor bedoeld.

Ik ga toch naar de vragen toe, voorzitter. Ik kijk even naar de vragen van de VVD. Reflectie van GS. Hoe zorgen we ervoor dat juist ook defensie op de kaart wordt gezet en er het gesprek met Defensie over aangaan gezien de urgentie die we voelen. Nou, ik heb dat volgens mij al toegelicht. Defensie is bijzonder verheugd, kan ik ook wel zeggen, door het aanbod dat we destijds gedaan hebben. In de zin dat er een Provincie is die zich proactief opstelt en ja, feitelijk ook haar provincie openstelt via diverse invalshoeken als het gaat over opleiding, als het gaat over ruimte en daar afspraken over wil maken. Zoals ik ook eerder al zei, het gaat niet alleen over ontwikkeling rondom defensietechnologie in Born. Dat is veel breder. Langs de vier lijnen, strategische lijnen, zoals ze dat zelf ook hebben uitgelegd. Wat we wel zien is dat er heel veel innovatie is, en dat komt globaal ook door diverse ontwikkelingen in de wereld daar waar er sprake is van minder vrede. Dat daar natuurlijk een hoog innovatiekarakter is in die conflicten. En dat wordt wel vertaald ook in een stukje defensietechnologie die zich sneller ontwikkelt dan bijvoorbeeld op batterijtechnologie. Je ziet wel dat dat defensiecluster daar echt op vooruit loopt. De heer Hanegraaff. Ja, ik had u al gezegd, het gaat echt over innovatie en opleiding, als ik het zo mag zeggen, en die kruisbestuiving daarvan. Dus dat is feitelijk een toezegging die ik u doe. Maar u had erom gevraagd, maar ik had het ook al toegelicht. Ook de investering in de zachte kant. U moet vooral zien dat we proberen om proactief en actief gewoon de kansen te verzilveren die zich voordoen. En daar heb je, ja, dat noemen we ook wel eens procesgeld, gewoon wat geld voor nodig om dat te doen. En dat is zeker niet zo dat dat het grootste deel van de investeringen zijn. En dat we achteraf tegen elkaar zeggen van we hebben een aantal consultants kunnen betalen en dat was het dan. Dat zou niet het beeld zijn wat ik graag met u zou willen delen op enig moment, ook als wij ... [7:54:55]. Ik heb dat aan iemand anders voorgesteld, dus dat stel ik u dan ook maar even voor. De € 10 miljoen van VDL in relatie tot onze € 10 miljoen. Wij hebben de afspraak gemaakt dat VDL de inzet voor de herpositionering van de site ... Dus feitelijk met hetzelfde doel zoals wij dat doen. En we hebben daarin ook de afspraak gemaakt dat het echt gaat om de innovatieve ontwikkelingen en dat ze ook, net zoals u dat wilt, dat moeten inzetten voor innovatie en niet voor een nieuw hek om op de site te zetten. Als voorbeeld. Dus gewoon echt op de inhoud en niet om de hardware, als ik het zo mag zeggen.

Dan de vraag over Echt-Susteren en Sittard-Geleen. Aanloop naar de voorbereidingen van de plannen voor de gebiedsontwikkeling VDL Nedcar. Zijn deze desbetreffende gemeenten op voorhand al geconfronteerd met veranderingen? Wat ons betreft zullen die middelen primair worden ingezet voor het realiseren van extra nieuwe natuur en ook voor het verbeteren van de leefbaarheid. Dus dat is dat onderdeel.

Dan komen we bij de heer Zeedzen uit. Waarom is er bij sommige passages voor gekozen om naderhand goedkeuring te vragen. Ja, dat hebben we destijds ook besproken in de Staten. We willen natuurlijk heel snel kunnen acteren op kansen die zich voordoen. Je ziet ook, du moment dat, laat ik zeggen, bekend werd dat wij dit voorstel gingen doen... Toen we er destijds uit waren met VDL zag je ook wel de eerste partij zich melden, zeker ook toen het ging om de positionering van Limburg als een soort van innovatie-aanjager rondom de nieuwe ontwikkelingen van VDL. Je zag ook de eerste bedrijven al langskomen tijdens de eerste initiatieven. Dus ik moet zeggen dat dat in die zin goed gewerkt heeft. Dat het feit dat wij de hand uitstaken naar de omgeving om hier tot resultaat te komen ook leidde tot aanvragen, waardoor we ook snel konden acteren. En zo moet u dat zien. En we zullen ons natuurlijk altijd verantwoorden, zo kent u ons ook. En als u ons niet zo zou kennen zou u ons daar aan houden, is mijn beeld. Wij zijn ook zeker niet een groot voorstander van stapeling van subsidies en inzet van publieke middelen. Dus we zijn ook waakzaam op de rol van het LIOF. Het LIOF heeft overigens een nationale taak, samen met alle ... [7:56:58] om te komen tot het aantrekken van bedrijvigheid rondom de

innovatie in het defensiecluster. Daar hebben zij vanuit de staatssecretaris een opdracht toe gekregen. Dat wordt gecoördineerd door de bonden. Het LIOF is daar ook onderdeel van om in gezamenlijkheid te komen tot het verder doorontwikkelen van de defensie-industrie. En dat is een separate rol die ze hebben. Daar kunnen we in die zin weinig van vinden. Maar we letten er wel op dat, als zij ergens in investeren dan wel subsidie aan geven, wij dat in ieder geval dan niet doen. Of als we dat doen dat we dat wel met een goede reden doen en uiteraard ten alle tijden aan u kunnen uitleggen.

Is dit voorstel primair een instrument voor de herontwikkeling van de VDL-site? Het antwoord is eigenlijk nee. In de zin van als het gaat om een keiharde doorontwikkeling, we gaan geen bedrijventerrein herinrichten.

En hoe ziet het start-upbeleid eruit naast BFF? Nou, BFF kan uiteindelijk een rol spelen. We vinden het heel belangrijk dat, laat ik zeggen, de innovatie die gaat plaatsvinden op de site, tot ontwikkeling komt. En niet alleen op de site. Dat kan ook heel duidelijk zijn. We vinden het ook belangrijk dat dat uitstraalt naar de regio en dat kan net zo goed, wat ik al zei, het Vista college of andere partijen zijn. Dat hoeft wat ons betreft niet fysiek altijd op die site te zijn. En uit de gesprekken met VDL blijkt ook dat zij daar ook niet op uit zijn, als ik het zo mag zeggen. Dus dat is geruststellend. En dat zij ook die € 10 miljoen, die zij investeren, ook echt zien als een soort van open structuur waarvan ook andere partijen gebruik kunnen maken van de faciliteiten die op of in de nabijheid van de campus gevestigd zijn.

Dan komt u met de vraag hoe die bijdrage van CHILL wordt gedekt en hoe we dat gedaan hebben. Dat komt uit de € 10 miljoen die PS vorig jaar reeds aan de begroting heeft toegevoegd. Dat zijn middelen die tot onze beschikking staan of stonden. En we hebben wel heel goed gekeken naar dit afwegingskader om die middelen toe te bedelen. Zodat we in ieder geval in lijn met dit kader met u het gesprek zouden kunnen voeren als u daar vragen over zou willen stellen. En dat doet u bij deze, dus we hebben wel het afwegingskader, wat toen nog in concept was, als uitgangspunt genomen. Ja, bij de SP. Ik vind het een goed vol ideologisch betoog en nogmaals daar heb ik respect voor. Ik denk dat we het op de inhoud niet altijd eens zullen zijn. Maar wij vinden toch dat het voorstel passend is bij datgene wat in de Staten besproken is. Dat hebben wij gewoon uit te voeren, zoals u weet. En dan kunnen we het fijn op de inhoud niet met elkaar eens zijn. Maar wat dat betreft heb ik wel respect voor uw positie daarin.

Dan kom ik bij mevrouw Jetten uit. Dat is ook één van haar favoriete dossiers, weet ik. Daar hebben we elkaar ook vaak over gesproken. Ja, u heeft wat zorgen over de publieke middelen die private initiatieven dienen. Ik heb nog even naar de technische vragen gekeken die mevrouw Smeets had ingediend als het gaat over VDL, hè. We hebben daarin geantwoord, dat wil ik toch even voor de volledigheid noemen, dat wij de kans bijzonder klein achten dat middelen naar VDL gaan, maar sluiten het niet uit. Dat is de uitleg die u geeft. Wij achten die kans heel klein, dat is de beantwoording die wij hebben gezet bij de technische vragen. Juist omdat wij hebben gezegd we gaan het inzetten op die innovatie. Want VDL heeft haar eigen middelen gereserveerd als ze die daartoe zouden aanwenden. En daarover hebben zij de uitspraken gedaan zoals ik die net heb toegelicht.

Het gaat om civiele innovatie en niet om defensie. Ja, ik heb al eerder uitgelegd, het is vaak dual use. Dus dat gaat zowel om civiel als om militair. Het defensiecluster is een onderdeel van de herontwikkeling op de VDL-site. Maar ook veel breder. Ik heb daar al een voorbeeld van gegeven. Dus wat ons betreft is in ieder geval die civiele component ook heel belangrijk, als ik het zo mag zeggen, en kan dat niet alleen militair zijn.

U zegt terecht dat Defensie geen geldgebrek heeft. Dat is ook onze constatering. Maar wij zien wel dat dat niet automatisch betekent dat bijvoorbeeld opleidingsinstituten hier of de industrie hier in Limburg niet gemotiveerd hoeft te worden of kan worden om het goede ... Of in ieder geval van de kansen gebruik te

maken die zich hier voordoen. Dus wat dat betreft is de feitelijke consequentie, dat Defensie geld genoeg heeft, wat ons betreft onvoldoende reden om dit niet te doen, zal ik maar zeggen. Want wij achten die kansen voor het bedrijfsleven hier juist wel aanwezig. Maar ik denk dat uw constatering op zich klopt. Waarom kiezen we expliciet voor een defensiecluster? Nou, daar kiezen wij niet expliciet voor. We hebben al eerder gezegd dat we een aantal ontwikkelingen zien op de VDL-site waar we als Provincie Limburg ons voordeel mee kunnen doen. Een deel daarvan is zeker defensie maar daar zitten ook een aantal sectoren omheen. Dus wij kiezen iets minder expliciet voor defensie als u dat in uw vraag suggereert.

Wij hebben gekozen voor één totaalbedrag voor natuur op basis van initiatieven die zich voordoen om te kijken welke daarvan gehonoreerd kunnen worden. Conform het kader maakt het lastig om nu al de expliciete verdeling te maken. En we weten natuurlijk met zijn allen ook dat we die € 5 miljoen ook echt hebben ingebracht omdat we ook wisten en weten dat een deel van de Staten dit, ja, een goed gebaar zou vinden, noem ik maar even. Als u daar expliciete voorbeelden of voorkeuren in heeft hoor ik dat ook graag. Maar wij vonden het in ieder geval belangrijk om dit ook te markeren in de afwikkeling van dit traject. Nogmaals, waar ook veel gevoelens over bestaan, om in ieder geval wel die € 5 miljoen voor die natuur op te nemen. Want dat was de inzet waarmee we begonnen zijn.

De voorzitter: Mevrouw Jetten.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Ja, ik heb even een vraag want leefbaarheid vinden wij natuurlijk ook heel erg belangrijk. Alleen hebben we nu juist in de Provincie daar fondsen voor en juist die natuur heeft daar enorm geleden. En waar wij voor vrezen is dat dit juist ten koste gaat van natuurherstel. En nogmaals, een oud bos is heel moeilijk te herstellen, zo niet onmogelijk. Dus vandaar ook die vraag. En er zijn andere fondsen en veel meer andere mogelijkheden. En natuur veel minder. Zeker omdat het ook expliciet over dat gebied gaat. Daarom is mijn vraag waarom toch leefbaarheid?

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Nou ja, goed, wij hebben dat gekoppeld omdat we natuurlijk altijd in een omgeving zitten, daar zijn wij ook voor aangesteld. Dus wij vinden en dat vonden wij ook bij het vorige voorstel, je zit met een vrij grote site in een urbaan gebied als je het zo wilt bekijken. Je wilt zorgen dat de leefbaarheid op orde is. Je wilt ook zorgen dat zo'n ontwikkeling... Of die nu militair of civiel is, dat maakt in die zin niet uit, want voorheen was het natuurlijk gewoon civiel, en toen stond het er ook al eigenlijk in, dat die leefbaarheid in orde moet zijn. Dus die interactie tussen de ontwikkelingen, die plaatsvinden in de omliggende gemeenten, vinden we enorm belangrijk. Vandaar ook dat leefbaarheidsstuk. Maar als u zegt van nou goed, wij vinden het belangrijk dat die natuur daar wat sterker exponent wordt, dan moet u ons dat laten weten. Ik weet dat we met elkaar het gesprek begonnen en zo hebben we dat ook met elkaar gedaan. En daar kunt u mij op aanspreken, dat weet u. Het gaat in ieder geval over die natuur. En die € 5 miljoen is daar als eerste op ingezet. Ja?

Nou goed, de vraag waarom wij ons achteraf verantwoorden heb ik beantwoord.

Dan kom ik bij de heer Kraa uit. Die heeft ook gevraagd naar die verdeling. Die is er niet. Die kunt u feitelijk zien in het licht zoals ik die aan mevrouw Jetten heb gegeven.

Wordt bedoeld dat de ontwikkeling van natuur inclusief landbouw gezien wordt als natuur? Nee, zoals in het kader wordt aangegeven dat er wordt gezocht naar koppelkansen met inclusieve natuur, dat is de inzet.

En waar is de straal van zeven kilometer op gebaseerd? Om dicht bij de kernen een natuur te creëren die door de oorspronkelijke uitbreidingsplannen werden geraakt. Daar komen we als het ware ook vandaan in de oude afspraak.

Dan stelt de heer Van Est de vraag wat de meerwaarde is van dit voorstel?

De voorzitter: De heer Kraa heeft een vraag.

De heer Kraa (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. Ja, u vraagt waar die zeven kilometer vandaan komt. Maar er wordt ook gesuggereerd dat dat maar een richtgetal is. Dus er staat in het stuk dat er gedacht kan worden aan zeven kilometer.

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Ja, dat is geen harde grens, laat ik daarmee beginnen. Waar we vandaan komen, in het oude voorstel, is wel dat we ook daar wilden werken met natuurcompensatie. Mevrouw Jetten weet daar alles van. Maar we weten ook dat in dat gebied zelf die kansen vrij beperkt zijn om dat te kunnen doen. Dus dat is geen harde grens. Wat dat betreft is dat een richting die wij hebben aangegeven. Maar we willen het wel doen. Maar we willen ook dat het in het gebied komt dat het betreft. Dus als je dat, bij wijze van spreken, in de buurt van Maastricht zou doen is dat nog steeds goed, hè, vanuit ons beider perspectief. Alleen dan kun je het niet meer koppelen aan het voorstel als zijnde dat het destijds een aansluiting is geweest op de directe omgeving. Ook weer in het gesprek over die leefbaarheid. Dus we willen het wel in de buurt doen van de ontwikkeling en niet te ver laten afdrijven, als ik het zo mag zeggen. Maar we weten ook, en dat zeg ik in alle eerlijkheid erbij, dat gesprek heb ik ook met mevrouw Jetten eerder gehad. We zien wel dat in het gebied zelf die kansen beperkt zijn om te komen tot die natuurcompensatie, dat is gewoon een feit.

Dan ga ik naar de heer Van Est. En ik heb daar volgens mij al toegelicht hoe het zit met de huwelijksmarkt rondom deze site. U vroeg ook, hoe zit dat nou met Sittard-Geleen, Echt-Susteren? U zegt, u gaat dat raadplegen, hoe zwaarwegend is dat? Dat is uiteraard heel serieus. Kijk, de gemeenten zelf zitten dicht bij de eigen inwoners dan dat wij dat zitten in het Provinciehuis. Althans, dat vinden zij zelf en wij waarschijnlijk ook. Dus zij kunnen ook veel beter bepalen wat er speelt in het gebied. Dus die raadpleging is heel serieus bedoeld om ook bij hen op te halen van hoe wordt dat nou gezien en beleefd in de directe omgeving van de site zelf.

Dan kom ik bij de heer Meulenberg. Ik had hem al verteld dat we eigenlijk ook continu in gesprek zijn met initiatiefnemers, maar ook met opleidingsinstituten om die innovatie op een goede manier mee te nemen. Een voorbeeld hebben we natuurlijk al gezien bij CHILL en ik had ook al wat gesprekken met het Vista college. We vinden het toch wel interessant dat we hier veel, niet alleen met de site verbonden, technologieën en mogelijkheden hebben. Maar misschien moeten we wel kijken of we de hele techniek en technologiesector hier naartoe kunnen halen om gewoon die krachten verder te bundelen. Nou ja, dat zijn allemaal van die opties die op tafel liggen. Dat betekent niet dat het al een keihard plan is. Maar je ziet wel dat het een aantal zaken in beweging zet die je graag in beweging zou willen zien, ook vanuit het perspectief vanuit een krachtige arbeidsmarkt in deze provincie.

U zei dat de omgeving heeft geleden onder de VDL-situatie. Is GS het eens dat inwoners ook een stem verdienen in de herontwikkeling van de site. Ik weet niet welke oproep dat precies is van u. Maar uiteraard, en daarom zei ik ook al, de gemeenten hebben natuurlijk een stem in datgene wat er daar speelt waar het gaat om de adviezen die we opvragen. Maar er zijn natuurlijk bestaande procedures, ook in gemeenten. En de gemeenten zijn daar ook verantwoordelijk voor. Die zijn ook op sommige onderdelen natuurlijk gewoon het bevoegd gezag om daar af te stemmen met hun inwoners. Voorzitter, ik zit te kijken naar de vragen, want ook het onderwijs, dat had u specifiek gevraagd, heb ik al toegelicht, heb ik beantwoord. En dan dank ik u. En dan ben ik heel erg benieuwd of ik binnen de tijd ben gebleven.

De voorzitter: Dan had u nog iets minder dan twee minuten. En dat is ...

Gedeputeerde Satijn: Is het toch gelukt.

De voorzitter: Ja, netjes. Dat maak ik niet veel mee. De heer Kraa heeft nog een vraag.

De heer Kraa (Partij voor de Dieren): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik heb nog een vraag over één van mijn vragen die ik gesteld heb waar ik nog geen antwoord op heb gekregen. Want hoe wordt afgewogen hoe een beslissing wordt gemaakt tussen additionele natuur en het verbeteren van de leefbaarheid. Want zoals wij het lezen is het wie het eerst komt wie het eerst maalt. Mensen... Personen of instellingen, die iets willen uitvoeren die kunnen aanspraak maken op het fonds om te kijken of dat mogelijk is. Hoe ziet GS dat voor zich?

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Nou, ik heb al eerder gezegd bij het antwoord aan mevrouw Jetten, ik zou daar heel pragmatisch in willen staan. Kijk, die € 5 miljoen komt uit de gesprekken die wij met de Staten hebben gehad over, ja, compensatie is een groot woord, in ieder geval een tegemoetkoming rondom een project, dat is niet gelukt. We vinden het belangrijk om dat met elkaar te gaan doen. We hebben ook gezien dat dat heel lastig is, nogmaals, om in die directe omgeving aan die natuurcompensatie te kunnen doen. We staan daar heel erg voor open om ... We hebben ook gezegd dat we dat waarschijnlijk gaan doen in het nieuwe gebied, het volgende gebied Graetheide. Ik sta er heel erg voor open om te kijken hoe we dat met elkaar gaan doen. En zeker als ik hoor dat de balans, voor het gevoel van een aantal van u, nog niet helemaal zit rondom leefbaarheid en natuur. Dus wat dat betreft denk ik dat we daar sportief in moeten zijn en dat we aan elkaar moeten vragen wat u het beste vindt. We hebben daar nog niet een keiharde afspraak, een afweging gemaakt in het afwegingskader. Laat ik daar heel duidelijk over zijn. Ja?

De voorzitter: Dan zie ik nog een vraag van mevrouw Jetten. En daarna de heer Meulenberg.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Ja, als de Gedeputeerde nog moet kijken hoe we dat gaan doen, hoe hij dat ziet. Want het is een Statenvoorstel. Op welke manier kunnen we dit doen, is eigenlijk mijn vraag, ja?

Gedeputeerde Satijn: Nee, dan stel ik voor dat we daar een brief over sturen. En dat we daar het Statenvoorstel op aanpassen. Dan wacht ik even op een reactie van u. Binnen een week.

De voorzitter: Ja, dus bij deze de toezegging dat u daar een mededeling over krijgt, binnen een week. Ja. En dan de heer Meulenberg.

De heer Meulenberg (D66): Voorzitter, dank u wel voor de beantwoording ook van de Gedeputeerde. Heel blij met de samenwerking met scholen. Ik had nog wel een andere vraag die ik nu ook nog niet beantwoord heb gekregen. Op een gegeven moment zei u in uw beantwoording dat er heel snel gehandeld moest worden en dat dat vrij snel ook ging. Ik had daarover ook de vraag gesteld van hoe wordt PS hierin meegenomen en die heb ik misschien wellicht gemist?

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Ja, die zat een beetje verborgen in het begin van mijn beantwoording, maar ik heb dat denk ik te goed voor u verborgen. Kijk, wij hebben bijvoorbeeld die brief gestuurd rondom CHILL Excellence Center. En dat is een manier waarop het College zich verantwoord, ook naar uw Staten toe, in ieder geval met een mededeling zodat u actief geïnformeerd wordt en dat is ook onze plicht als GS naar PS toe. Uiteraard komt in de reguliere P&C-cyclus al datgene terug wat wij met elkaar hebben afgesproken en mogelijk ook besteed hebben. Dan kunt u ons altijd ter verantwoording roepen. U kunt natuurlijk, als wij u een mededeling sturen en zeggen van hier ben ik het volstrekt niet mee eens, het ook agenderen voor de commissievergadering. Dus er zijn verschillende momenten waarop u als PS kunt zeggen van nu willen we toch even met GS het gesprek ergens over voeren. Wij hebben ook een actieve informatieplicht. Wij hebben u dat gewoon te melden zodra dat tot stand is gekomen. Waar we wel onderscheid in maken, en dat is wellicht waar u ook naar vraagt, van heb je een grote ontwikkeling waarover je iets van wilt laten weten? Nou, dan doen we dat via een mededeling. En is het een wat kleinere ontwikkeling dan zie je het gewoon met de reguliere P&C-cyclus. Maar u heeft gelijk. Uiteraard hebben we daar verantwoording over af te leggen. Dat doen we alleen op verschillende momenten, naar de aard van de omvang en de impact. Maar u kunt ten alle tijden ons bevragen op investeringen of uitvoeringstaken die wij doen in het kader van welk voorstel dan ook. Dus ook in dit voorstel. Een goede vraag.

De voorzitter: Dank u wel. Dan komen wij bij de tweede termijn van uw Statencommissie. Dan kijk ik even naar de heer Nijskens.

De heer Nijskens (VVD): Ja, de heer Maillé moest ons verlaten. Dus ik neem het kort even van hem over. Ik moest aangeven dat het toch een bespreekstuk wordt want hij wil graag het ideologische debat aangaan. Daar houdt hij nog even het kruit voor droog.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Hanegraaff van het CDA.

De heer Hanegraaff (CDA): Ja, daar kijk ik natuurlijk ook wel naar uit. Nee, ik zou zeggen: eind goed, al goed. Toen ik de Statenperiode aanvatte, drie jaar geleden, kwam ik in de situatie dat een prachtig Nederlands familiebedrijf waarschijnlijk Limburg ging verlaten omdat de situatie in de internationale markt gewoon veranderde en ze geen opdracht konden krijgen. De Staten zat met een anterieure overeenkomst die, zoals de Gedeputeerde al zei, niet de meest handige was. Afgesloten, waardoor we er

in principe tot oneindigheid aan vast hadden kunnen zitten. En nu zitten we in een situatie dat datzelfde prachtige Nederlandse familiebedrijf voor Limburg behouden blijft. Nu die anterieure overeenkomst weg is, wordt er in plaats daarvan nu geld geïnvesteerd in innovatie zodat we ook in de toekomst in Limburg nog innovatief en economisch competitief zijn. En daarnaast ook nog weerbaar. Dus ik zou zeggen: 'Een mooi einde van de dag.'

De voorzitter: Dank u wel. De heer Zeedzen van de BBB.

De heer Zeedzen (BBB): Een welkom einde van de dag. En daar wil ik het bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Smeets van de SP.

Mevrouw Smeets (SP): Ja, voorzitter, ik natuurlijk niet. Maar zoals ik u ken, Gedeputeerde, hebben we altijd respect voor elkaar. Onze ideologische verschillen. Meestal leidt dat tot helderheid. Ook nu. En soms ook tot heel goede compromissen en ook voorstellen. En de SP-fractie heeft moeite met de defensiepropositie, dat moge overduidelijk zijn. Wij hebben geen van de moties gesteund die hebben geleid tot dit voorstel. En beste collega's, u kunt mij naïef vinden, maar er is niks zo naïef om te denken dat we nationaal onze sociale zekerheden kunnen afbreken ten gunste van een defensie-economie en niet investeren in diplomatie, rechtsorde en vrede of gemeenschappen. En dat dat uiteindelijk leidt tot vooruitgang. Meer defensie-uitgaven leiden wat ons betreft niet tot meer vrede, maar hebben een aanzuigende werking voor juist meer conflict. Onzes inziens maakt dat onze provincie ook heel kwetsbaar. En hopelijk is de defensieliefde een korte termijn-hype. En dus niet een lange termijn of toekomstige economie, waar ons kader toch over gaat. Ik sluit me aan bij de heer Zeedzen, die zei dat het ordentelijker zou zijn als de middelen waren vrijgevallen, zo kort. En misschien moeten we zelfs wel meer investeren in leefbaarheid en natuur. Het volledige bedrag misschien wel. Ik heb nog twee heel korte vragen aan de Gedeputeerde. Ik doe het toch maar heel even. Hoeveel voormalige Nedcar medewerkers zijn nu al aan de slag bij het deftech-cluster in Born? En hoe gaat u de overige middelen van de reeds beschikbare € 2,5 miljoen verantwoorden? En hoe gaat u dat doen bij de € 12,5 miljoen die nu hoogstwaarschijnlijk ter beschikking wordt gesteld? Maar niet door mij.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Jetten van GroenLinks.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Ja, dank u wel, voorzitter. Dank ook voor de beantwoording en dank ook voor de toezegging, binnen een week mededeling portefeuillehouder. En daar wil ik het nu bij laten. Ja.

De voorzitter: De heer Kraa van de Partij voor de Dieren.

De heer Kraa (Partij voor de Dieren): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik wil de heer Satijn bedanken voor de beantwoording van de vragen. Wij willen wel graag er een bespreekstuk van maken. Tot zover.

De voorzitter: Dat komt zo dadelijk nog. De heer Van Est van 50PLUS.

De heer Van Est (50PLUS): Ja, dank u, voorzitter. Dank u, Gedeputeerde, voor de duiding van de huwelijksmarkt. Dat geeft toch een stukje optimisme, laat ik het zo zeggen. En dat optimisme ... Ik denk

er alleen van dat we volgens mij die huwelijken die tot stand komen te weinig vieren. Zodat er te weinig publiciteit aan dat positieve gevoel gebracht wordt. Dus ik denk dat we die gevoelens, als die er zijn, dan meer kenbaar moeten maken. Laat ik het zo zeggen: successen moet je vieren. En de zaken die minder gaan moet je niet zo hoeven te vieren. Tot slot het laatste. Ik denk dat een heel grote weerbaarheid voor heel veel vrede heeft gezorgd. En volgens mij is dat een garantie die daarvoor komt. Dus daarmee wil ik besluiten.

De voorzitter: Dank u wel. En tot slot de heer Meulenberg van D66.

De heer Meulenberg (D66): Voorzitter, dank aan de Gedeputeerde voor de antwoorden. Ik ben heel blij met de samenwerking die hij actief aan het opzoeken is met de mbo- en ook de hbo-opleidingen. Ik weet toevallig dat één van mijn leerlingen dit jaar naar Beek gaat voor de Aviation, dus als eerste opleiding. Hij was daar heel tevreden over. En ik hoop ook dat dit een samenwerking is die langer kan duren en bij meer projecten gedaan wordt. Want dat zorgt er natuurlijk voor dat we lokaal kunnen opleiden. Leerlingen en studenten hier houden en brengen en dat zorgt ook voor betere economische samenwerking, hoop ik. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. En tot slot nog de tweede termijn van de Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Ja, voorzitter, dank voor de mooie en complimenteuze woorden van uw commissie.

De fractie van de SP, mevrouw Smeets had nog twee vragen. Of er medewerkers van de oude situatie van VDL nu werkzaam zijn in het deftech-cluster? Dat weet ik niet, eerlijk gezegd. **Ik zou dat wel kunnen nagaan bij VDL of dat bekend is bij hen. Ik laat u dat weten. Dat is mijn toezegging.** En dan de vraag hoe de overige middelen verantwoord gaan worden. Dat heb ik zojuist ook al uitgelegd aan de heer Meulenberg. Dat gaat natuurlijk via de diverse cycli die we hier in dit huis hebben #08:17:15-7#. We hebben grote mededelingen te melden met elkaar. En dat past een beetje in lijn met datgene wat de heer van Est zegt. Dat is dan een feestje waar u waarschijnlijk niet aan gaat deelnemen. Maar wel als we iets te melden hebben en dat ook wat meer moeten vieren. Dan zullen we dat uiteraard melden via de gangbare kanalen, waarbij we u natuurlijk als eerste informeren, zoals u dat van ons gewend bent. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn al uw vragen ... Ik ben even aan het kijken ... Nee, de heer Meulenberg had geen vraag meer gesteld. Nee, dat klopt. Dank u wel, daarvoor. Ik had één toezegging genoteerd en dat is ... Twee toezeggingen, o, de laatste nog.

Mevrouw Smeets (SP): Ja, voorzitter, die laatste ging over hoeveel voormalige Nedcar-medewerkers zijn nu al aan de slag bij het deftech-cluster in Born.

De voorzitter: Ja, klopt. **Dus de brief, of de mededeling portefeuillehouder die we binnen een week ontvangen over beslispunt ...** Ja, is dat een tweede beslispunt? Nee, toch? Ja? **Over de € 5 miljoen die naar leefbaarheid ...** Ja, hier staat een bullet op mijn ... Ja, even kijken. **En dan de toezegging dat inderdaad de Gedeputeerde laat weten hoeveel medewerkers er op dit moment werken op de VDL-**

site. Ja? Dan even kijken, is dit voor uw commissie behandelrijp? Ja, dat is het geval. En is dit voor u een hamerstuk? Dan zie ik graag nu handen. Ik zie geen handen. Dan is het hiermee een bespreekstuk.

T9854 Gedeputeerde Satijn zegt toe Provinciale Staten via een mededeling portefeuillehouder te informeren over hoeveel voormalig medewerkers van VDL op dit moment werkzaam zijn bij het defentec cluster in Born.

T9853 Gedeputeerde Satijn zegt toe Provinciale Staten via een mededeling portefeuillehouder te informeren over de wijze waarop de afweging plaatsvindt tussen het toekennen van middelen aan de verbetering van de leefbaarheid en aan additionele natuur.

De commissiegriffier,

De voorzitter,

Weesepoel

Mertens